

Сучасні загрози фінансово–економічній безпеці підприємств

Комісар А., студентка групи УБ – 11

*Науковий керівник – Хворост О.О. канд. екон. наук,
доц. кафедри АГПФЕБ СумДУ*

Серед новітніх загроз для фінансово-економічної безпеки підприємства експерти називають такі явища, як гринмейл, рейдерство, кардерство (кардеринг), конкурентну розвідку.

Гринмейл. Іноземне слово "гринмейл" давно стало повноправним економічним терміном. Довідники з ринкової економіки трактують його в такий спосіб: гринмейл (greenmail) — корпоративний шантаж шляхом скуповування значного числа акцій певної компанії з пропозицією продати їх за умови, що інші компанії підписують угоду про невторчання.

Схема класичного корпоративного шантажу припускає, що структура, яка атакує, купує на фондовому ринку невеликий пакет акцій процвітаючої компанії. Потім настає черга скарг у контролюючі та правоохоронні органи, а також судових позовів із будь-якого приводу. Кінцевою метою є або отримання відступних за відмову від претензій, або продаж свого пакета акцій за завищеною ціною.

Рейдерство — це вилучення майна на законних підставах, в основі виникнення яких лежать прогалини в законі або системні недоліки функціонування державних інститутів (судової та правоохоронної систем, системи реєстрації юридичних осіб тощо)[2, ст. 24].

«Рейдерство» по-українськи здебільшого полягає у набутті сумнівними шляхами тимчасового права розпоряджатися активами та якнайшвидшим продажем цих активів пов'язаним із рейдером особам, із наступними перепродаваннями вилучених активів між пов'язаними особами, маючи на меті унеможливити їхньому поверненню законним власникам.

Рейдерські схеми мають однакові кольорові градації. За «білих» схем нові власники консолідує у своїх руках контрольний пакет акцій. "Сірі" підходять до ситуацій, коли діяльність підприємства "зависає" на грані банкрутства і для володіння ним достатньо знайти шпаринку в законодавстві. "Чорне" рейдерство пов'язане з кримінальними злочинами — фальсифікацією документів, підробкою підписів, шантажем, погрозами і навіть убивствами.

Заходи боротьби з рейдерством:

- ініціювати проведення в парламенті повноформатних слухань із питань протидії рейдерам із найширшим залученням представників ділових кіл держави;
- запропонувати Вищій кваліфікаційній комісії суддів України розглянути можливість посилення дисциплінарної відповідальності суддів за прийняття рішень у сфері корпоративних відносин із порушенням вимог чинного законодавства;
- ініціювати прискорення доопрацювання та прийняття нормативно-правової бази у сфері корпоративних відносин;
- створити при Кабінеті Міністрів робочу групу за участю представників зацікавлених відомств, у тому числі силових, Антимонопольного комітету, Міністерства промислової політики тощо, яка б займалася постійним моніторингом проявів рейдерства у державі та ініціювала внесення відповідних змін та доповнень до чинного законодавства;
- організувати в структурах правоохоронних органів, у тому числі прокуратури, МВС, СБУ, їхніх центральних апаратах і до рівня областей спеціальні підрозділи боротьби з рейдерством, налагодивши чіткий внутрішній контроль, щоб вони з часом не перетворилися на корумповані філії рейдерських команд;

Кардерство — діяльність споріднена з фальшуванням грошей, адже в обох випадках підробляють засоби платежу. Істотна відмінність полягає в тому, що грошові знаки випускає держава, а у кредитної картки емітентом є, як правило, акціонерний комерційний банк. НБУ вважає дуже дієвим засобом боротьби з кардерством упровадження високозахисних технологій, наприклад, перехід на чип-карти, де магнітну смужку, яку можна виготовити з обрізка відеострічки, замінить чип-модуль, підробити який значно важче.

Український великий бізнес також дуже широко використовує конкурентну розвідку.

Конкурентна розвідка — це постійний процес збору, нагромадження, структурування, аналізу даних про внутрішнє й зовнішнє середовище компанії та надання вищому менеджменту компанії інформації, що дозволяє йому передбачати зміни в обстановці і приймати своєчасні оптимальні рішення щодо управління ризиками, впровадження змін у компанії, а також відповідні заходи, спрямовані на задоволення майбутніх запитів споживачів та збільшення вартості компанії [1, ст. 15].

Для забезпечення фінансової безпеки на підприємстві і можливості передбачення ризиків на підприємстві повинна існувати система органів управління фінансовою безпекою, що мають проводити діагностування стану підприємства, прогнозувати можливі загрози та проводити низку мір по забезпеченню стабільності системи фінансової зокрема та економічної безпеки підприємства в цілому.

Список використаних джерел

1. Березин І. Промислове шпигунство, конкурентна розвідка, бенчмаркінг й етика цивілізованого бізнесу // Практичний Маркетинг. — 2005. — 22 липня. — № 101.
2. Єфіменко, А. "Рейдерство або ринок контролю", Юридичний журнал, № 11, 2008 р.